

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/1/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117219530
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2117219530.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: V. F., narodená XX.X.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov: matka U. F., narodená XX.X.XXXX, bytom Y. M. XXXX/XX, V. a otec Mgr. K. F., narodený X.XX.XXXX, bytom X. P. XXXX/XD, V., právne zastúpený: JUDr. Denisa Jánošíková, advokátka, so sídlom Klincová 35, Bratislava, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 38P/14/2017-46 zo dňa 15.11.2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd predbežne upravil jeho styk s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou V.:

- každý pondelok od 15:00 hod, kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do 19:30 hod, kedy maloletú odovzdá v mieste bydliska matky. Pokiaľ na tento deň (pondelok) prípadne sviatok alebo deň pracovného pokoja, vyzdvihne otec maloletú v byte matky už o 8:00 hod ráno,

- každú stredu od 15:00 hod, kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do štvrtka do 7:45 hod, kedy maloletú odovzdá do školského zariadenia. Pokiaľ na tento deň (streda) prípadne sviatok alebo deň pracovného pokoja, vyzdvihne otec maloletú v byte matky už o 8:00 hod ráno,

- každý párny týždeň od piatku od 15:00 hod, kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 7:45 hod, kedy maloletú odovzdá do školského zariadenia. Pokiaľ na piatok prípadne sviatok alebo deň pracovného pokoja, vyzdvihne otec maloletú v byte matky už o 8:00 hod ráno,

a zaviazal oboch rodičov na venovanie náležitej pozornosti aktívnym pohybovým činnostiam ich dcéry ako aj jej riadnemu a zdravému vývinu v súlade s pokynmi lekárov.

2. Napadnuté uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 52 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, čl. 4 veta tretia, čl. 5 písm. h), § 24 ods. 4, § 26 Zákona o rodine, čl. 41 ods. 4 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, čl. 9 ods. 3, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal rozšírenia jeho styku s maloletou a uloženia opatrenia, ktorým by boli obaja rodičia zaviazaní venovať náležitú pozornosť aktívnym a pohybovým činnostiam svojej dcéry ako aj jej riadnemu a zdravému telesnému vývinu v súlade s pokynmi lekárov. Naliehavosť úpravy a

potrebu nariadenia neodkladného opatrenia dôvodil otec ohrozením zdravia maloletej pri zachovaní súčasnej úpravy, pretože matka maloletej nedodržiava odporúčania lekárov. Ďalej tvrdil, že súčasná úprava styku ho obmedzuje pri organizovaní voľnočasových aktivít pre maloletú. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 11P/20/2015-395 z 15.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/106/2017-550 z 12.7.2017, právoplatný v časti úpravy styku dňa 2.8.2017, bolo rozhodnuté o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletej. Súd uvedeným rozhodnutím upravil styk otca s maloletou tak, že oproti predchádzajúcej úprave, ktorá zahŕňala stretávanie otca s maloletou každý druhý týždeň cez víkend a každý pondelok a stredu cez týždeň sa otec s maloletou bude stretávať každý druhý (párny) týždeň cez víkend a každý nepárny týždeň od stredu do štvrtka (s prespaním u otca). Otec podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žiadal styk oproti úprave uvedenej v rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 11P/20/2015-395 z 15.11.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/106/2017-550 z 12.7.2017 rozšíriť o stretávanie otca s maloletou o pondelky a stredu (každý pondelok a každú stredu) a zároveň žiadal upraviť preberanie maloletej v skorší čas, teda nie o 17.00 hod., ako je uvedené vo vyššie uvedenom rozsudku, ale o 15.00 hod., pričom ak by uvedený deň pripadol na sviatok alebo deň pracovného pokoja vyzdvihol by maloletú už o 8.00 hod. ráno.

4. Vecne argumentoval tým, že nepovažoval za dostatočne osvedčené splnenie základných zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, a to potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Pomery účastníkov boli upravené rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 11P/20/2015-395 z 15.11.2016, právoplatným dňa 2.8.2017, z ktorého je zrejmé, že styk otca s maloletou bol upravený po vykonaní rozsiahleho dokazovania. Otec maloletej netvrdil, že by mu matka maloletej v stretávaní bránila, pričom tiež netvrdil, že by bolo matkou inak zasahované do záujmov maloletej, čím by bol ohrozený jej záujem, jej bezpečnosť, zdravie, duševný, telesný alebo citový vývin. Otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nepreukázal potrebu naliehavej úpravy pomerov práve neodkladným opatrením. Otcom uvádzané dôvody potreby okamžitého riešenia danej situácie nepovažoval súd prvej inštancie za opodstatnené. Otcom uvádzané tvrdenie, že realizácia súčasnej úpravy stretávania sa otca s maloletou má za následok ohrozenie zdravotného stavu maloletej, nie je ničím preukázané. Otec maloletej je tiež rodič a v prípade potreby riešenia zdravotného stavu maloletej môže tento riešiť v čase, keď vykonáva osobnú starostlivosť o maloletú. Otec taktiež nepreukázal svoje tvrdenia ohľadom pracovného času matky maloletej a jej neschopnosti sa maloletej venovať a tráviť s ňou čas. Navyše, ako aj otec sám uvádza, o maloletú v čase neprítomnosti jej matky je postarané, nakoľko túto starostlivosť zabezpečuje jej stará matka. Uloženie povinnosti rodičom venovať náležitú pozornosť aktívnym pohybovým činnostiam a jej riadnemu a zdravému telesnému vývinu v súlade s pokynmi lekárov práve neodkladným opatrením taktiež nepovažoval za dôvodné, keď opätovne otec nepreukázal, že by matka maloletej nevenovala dostatočnú pozornosť zdravotnému stavu maloletej. Navyše na výchove a zdravom vývine sa tiež podieľa otec, ktorý svoje výchovné postupy môže uplatňovať v čase, keď je maloletá v jeho starostlivosti. Súd prvej inštancie teda nemal preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že záujem maloletej alebo maloletá samotná je ohrozená, alebo že by utrpela, prípadne by jej hrozila nejaká ujma, ak neodkladné opatrenie nebude nariadené. Vzhľadom na vyššie uvedené, keďže sa neosvedčila potreba okamžitého riešenia situácie nariadením neodkladného opatrenia navrhnutého otcom, súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

5. Súd prvej inštancie žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania žiaden z účastníkov neuplatnil.

6. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal odvolanie otec prostredníctvom jeho právnej zástupkyne z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. V odvolaní uviedol, že v danom prípade je nevyhnutný okamžitý zásah súdu, nakoľko odkladom by mohla byť spôsobená ujma na zdraví maloletej, u ktorej sa od 11.8.2016 zvýšila telesná hmotnosť o 4 kilogramy. Maloletá v súčasnosti váži 42 kg, čo predstavuje priemernú hmotnosť 14 ročného dievčaťa. To, že maloletá má vážne zdravotné problémy - trpí obezitou, bolo preukázané aj počas konania na súde prvej inštancie. Obezitu maloletej je potrebné liečiť pod odborným dohľadom, aby redukcia hmotnosti bola čo najúčinnejšia a hlavne bezpečná zo zdravotného hľadiska. Obezita v takom rozsahu ako ňou trpí maloletá je veľmi nebezpečná, Prof. MUDr. E. R., Csc. už niekoľkokrát odporučil upraviť maloletej stravovací režim a jedálniček, stravu má mať maloletá 5 x denne, pričom doobeda má jesť ovocie a prílohy a poobede zeleninu, bielkoviny, mliečne výrobky, denne má maloletá športovať min. 1 hodinu.

Už počas vykonaného dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie sp. zn. 11P/20/2015 bolo preukázané, že žiadne vyššie uvedené odporúčania nie sú matkou dodržiavané. Otec už počas konania sp. zn. 11P/20/2015 poukazoval na skutočnosť, že záujem maloletej spočívajúci v ochrane jej zdravia a zdravého vývinu, konaním matky, ktorá s maloletou netrávi aktívne voľný čas, je vážne ohrozený. Otec je súčasťou úpravou absolútne obmedzovaný pri organizovaní voľnočasových aktivít maloletej vzhľadom na úpravu stretávania, ktorá mu znemožňuje pravidelne s ňou aktívne tráviť čas a organizovať jej pohybové a športové ale aj akékoľvek iné činnosti. Otec s maloletou aktuálne trávi necelých 88 hodín z 336 hodín (4 prenocovania v období dvoch týždňov). Takéto časové obdobie nepredstavuje ani tretinu celkového času a neumožňuje systematický rozvoj schopností a zručností maloletej. Pokiaľ nebude otcovi umožnený relevantný styk s maloletou, nedôjde k žiadnemu zlepšeniu v jej zdravotnom stave. To bolo preukázané počas doteraz vykonaných dokazovaní a matka túto skutočnosť nikdy nevyvrátila. Otec sa svojim návrhom snaží poskytnúť maloletej každý týždeň aspoň dva dni, počas ktorých by sa maloletá mohla venovať športovým aktivitám, vďaka ktorým by mohlo dôjsť k zlepšeniu jej zdravotného stavu. Podľa súčasnej úpravy styku otca s maloletou sa táto môže športovým aktivitám venovať len v rámci Školy korčuľovania, nakoľko matka sa maloletej v tomto ponímaní nevenuje. Zdravotný stav maloletej je potrebné akútne riešiť. Obezita u maloletej vyvoláva nebezpečenstvo zvýšených hodnôt cholesterolu, krvného tlaku, počínajúcu cukrovku, stukovatenie pečene, problémy so srdcom. Maloletá má nadváhu skoro 20 kil, stáva sa stále menej nepohyblivou, apatická, bez návykov kontrolovať príjem potravín, športovať, či vo všeobecnosti riešiť svoju nadváhu. Otec nespochybňuje postavenie starej matky v živote maloletej, ale je toho názoru, že maloletá by mala primárne tráviť čas s rodičmi a nie so starými rodičmi. Maloletá však takmer všetok voľný čas po vyučovaní trávi so starou matkou prevažne sledovaním televízie bez kontaktu s rovesníkmi. Stará matka má závažné zdravotné problémy, nevykonáva s maloletou žiadne voľnočasové aktivity a už vonkoncom nie športové. Navyše zdravotné problémy starej matky už vážnym spôsobom ohrozujú školskú dochádzku maloletej, ako aj jej odovzdávanie a preberanie v školskom zariadení. Stará matka sa navyše ani nevenuje domácim úlohám, učeniu, resp. príprave maloletej na vyučovanie. Matka radšej uprednostní starostlivosť starej matky, resp. ostatných príbuzných o maloletú, akoby ponechala dcéru s otcom pri voľnočasových, resp. športových aktivitách. Doterajšie dokazovanie na súdnych pojednávaniach preukázalo, že matka uvedenú situáciu nedokáže zmeniť, či nevie zmeniť. Otec je schopný maloletú vyzdvihovať napríklad v škole už o 15.00 hod. a vždy doteraz tak aj konal, doložil súdu potvrdenie o úprave pracovnej doby tak, aby nemal nikto pochybnosti o jeho plnej schopnosti preberať a odovzdávať dieťa v školskom zariadení podľa pôvodne platného rozsudku. V zmysle rozsudku Okresného súdu Trnava potvrdeného Krajským súdom Trnava je otcovi umožnené stretávať sa s maloletou počas pracovného týždňa každý párný kalendárny týždeň od piatku od 17.00 hodiny do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 07.45 hodiny, každý nepárny kalendárny týždeň od stredy od 17.00 hodiny do štvrtka do 18.00 hodiny, pričom otec má maloletú prevziať a odovzdať v mieste bydliska matky. Predmetný rozsudok: vyčleňuje otca zo starostlivosti o maloletú, nezohľadňuje pracovné zaradenie matky a predovšetkým jej pracovný čas, nezohľadňuje pracovné zaradenie otca a jeho pracovný čas, ktorý bol trvalo upravený tak, aby sa mohol maloletej venovať, znemožňuje otcovi zabezpečiť maloletej pravidelné voľnočasové a športové aktivity, odovzdávanie maloletej ako aj jej preberania v mieste bydliska matky sa nedá realizovať, keďže matka pracuje min. do 20.00 hod. a teda nemôže fyzicky prevziať ani odovzdať otcovi maloletú, preberanie maloletej v piatok o 17.00 hod. je nelogické aj nepraktické, keďže otec je pripravený preberať maloletú oveľa skôr min. o 15.00 hod. priamo v škole. Rodičia boli donútení vzhľadom na potreby maloletej upraviť styk určený súdom, ktorý vôbec nezohľadňoval potreby maloletej. Materiálnym dôkazom je rodičovská dohoda uzavretá dňa 20.9.2017, ktorá umožňuje otcovi preberať maloletú každú nepárnu stredu v školskom zariadení bezprostredne po vyučovaní a následne ju vo štvrtok odovzdať do rovnakého školského zariadenia. Rodičia touto dohodou obojstranne deklarovali iracionálnosť v súčasnosti platnom rozsudku, ktorý škodil maloletej. Akékoľvek ďalšie návrhy otca matka kategoricky odmieta bez racionálneho odôvodnenia. Matkine správanie je voči otcovi nenávisťné, aj vyšetrenie u znalca preukázalo, že pôvodcom tejto agresívnej komunikácie je matka a nie otec. Preberanie maloletej musí prebiehať na neutrálnej pôde s ohľadom na jej zdravotný a psychický stav. Matka sústavne svojim konaním postihuje otca a následne i maloletú a priamo ohrozuje jej psychický vývoj. Otec nemal inú možnosť než požiadať súd prvej inštancie o dočasnú úpravu styku s maloletou za účelom pravidelného rešpektovania pokynov lekárov a zlepšenia zdravotného stavu maloletej prostredníctvom úpravy jedálnička a výkonu športových aktivít každý pondelok a stredu v týždni. Otec zastáva názor, že stretávanie sa s maloletou nad rámec úpravy styku upravenej rozsudkom Okresného súdu Trnava, potvrdeného Krajským súdom v Trnave, je v záujme maloletej.

V súlade s vyššie uvedeným otec navrhuje, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že upraví styk otca s maloletou

- každý pondelok od 15.00 hodiny, kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do 19.30 hodiny, kedy maloletú odovzdá v mieste bydliska matky. Pokiaľ na tento deň (pondelok) prípadne sviatok alebo deň pracovného pokoja, vyzdvihne otec maloletú v byte matky už od 08.00 hodiny ráno.

- každú stredu od 15.00 hodiny, kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do štvrtka do 07.45 hodiny, kedy maloletú odovzdá do školského zariadenia. Pokiaľ na tento deň (streda) prípadne sviatok alebo deň pracovného pokoja, vyzdvihne otec maloletú v byte matky už od 08.00 hodiny ráno.

- každý párny týždeň od piatku od 15.00 hodiny, kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 07.45 hodiny, kedy maloletú odovzdá do školského zariadenia. Pokiaľ na piatok prípadne sviatok alebo deň pracovného pokoja, vyzdvihne otec maloletú v byte matky už od 08.00 hodiny ráno.

- obaja rodičia sa zaväzujú venovať náležitú pozornosť aktívnym pohybovým činnostiam svojej dcéry ako aj jej riadnemu a zdravému telesnému vývinu v súlade s pokynmi lekárov.

- v ostatných častiach úpravy styku otca s maloletou sa styk otca s maloletou upravený rozsudkom Okresného sud Trnava, č. k. 11P/20/2015 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č. k. 11CoP/106/2017, nemení.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku účinného), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f) v spojení s § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie je vo výroku vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce doposiaľ právoplatne súdom upravený rozsah styku otca s maloletou rozhodnutím vo veci samej rozšíriť neodkladným opatrením tak, ako to navrhuje otec a či takéto rozšírenie styku zodpovedá najlepším záujmom maloletej.

9. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

11. V zmysle § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vyluču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. V zmysle § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy

najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

14. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

15. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. V zmysle Čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

17. V zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

18. V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

19. Z citovaných zákonných ustanovení plynie, že aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, časová odlúčenosť, citová naviazanosť.

20. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

21. Pri analýze upravovaných právnych vzťahov je treba vychádzať z len demonštratívneho výpočtu neodkladných opatrení uvedených v ustanovení § 325 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanoveniami § 360 - 368 o neodkladných opatreniach a iných opatreniach súdu Civilného mimosporového poriadku. Neodkladná úprava styku je druh neodkladného opatrenia, ktorý nie je výslovne uvedený v ustanovení § 325 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanoveniami § 360 - 368 o neodkladných opatreniach a iných opatreniach súdu Civilného mimosporového poriadku s ohľadom na len príkladný výpočet možných neodkladných opatrení, avšak aj toto neodkladné opatrenie zodpovedá účelu zabezpečenia dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania.

22. V danom prípade odvolací súd vychádzal zo skutkových okolností tak, ako ich zistil súd prvej inštancie a zhrnul v preskúmanom uznesení, ako sú popísané vyššie. K zmene skutkových okolností do rozhodnutia odvolacieho súdu neprišlo, navyiac v zmysle vyššie citovaného ustanovenia

pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 11P/20/2015-395 zo dňa 15.11.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/106/2017-550 zo dňa 12.7.2017 bol rozhodnutím vo veci samej (mimo iného) upravený styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stretávať sa maloletou každý páry kalendárny týždeň od piatku od 17.00 hodiny do nasledujúceho pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 07.45 hodiny, každý nepárny kalendárny týždeň od stredy od 17.00 hodiny do štvrtka do 18.00 hodiny, počas jarných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od prvého dňa školských prázdnin od 09.00 hodiny do tretieho dňa školských prázdnin do 17.00 hodiny a každý nepárny kalendárny rok od tretieho dňa školských prázdnin od 17.00 hodiny do posledného dňa školských prázdnin do 17.00 hodiny, počas letných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od 30.06. od 17.00 hodiny do 10.07. do 17.00 hodiny, od 20.07. od 17.00 hodiny do 30.07. do 17.00 hodiny, od 10.08. od 17.00 hodiny do 20.08. do 17.00 hodiny a každý nepárny kalendárny rok od 10.07. od 17.00 hodiny do 20.07. do 17.00 hodiny, od 31.07. od 17.00 hodiny do 10.08. do 17.00 hodiny, od 20.08. od 17.00 hodiny do 30.08. do 17.00 hodiny, počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od prvého dňa školských prázdnin od 10.00 hodiny do 24.12. do 14.00 hodiny, od 24.12. od 18.00 hodiny do 27.12. do 17.00 hodiny a každý nepárny kalendárny rok dňa 24.12. od 14.00 hodiny do 18.00 hodiny, od 27.12. od 17.00 hodiny do 02.01. (nasledujúceho párneho kalendárneho roka) do 17.00 hodiny, od 02.01. od 17.00 hodiny do posledného dňa školských prázdnin do 17.00 hodiny s tým, že matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenú hodinu v mieste svojho bydliska, otec je povinný dodržiavať stanovené hodiny styku a v čase skončenia styku odovzdať maloletú počas bežného roka v dňoch školského vyučovania v pondelok do školského zariadenia, v ostatných prípadoch matke v mieste jej bydliska a v prípade, že sa styk nebude môcť zo závažných dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní si túto skutočnosť bezodkladne oznámiť. Uvedené rozhodnutia nadobudli v časti úpravy styku otca s maloletou právoplatnosť dňa 2.8.2017. Už dňa 28.8.2017 otec podal na súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal v podstate rozšíriť jeho styk s maloletou počas pracovného týždňa na každý pondelok od 15.00 hod., kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do 19.30 hod., kedy maloletú odovzdá v mieste bydliska matky a každú stredu od 15.00 hod., kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia do štvrtka do 7.45 hod., kedy maloletú odovzdá do školského zariadenia, každý páry kalendárny týždeň od piatku od 15.00 hod., kedy si maloletú vyzdvihne zo školského zariadenia, namiesto 17.00 hod., ďalej žiadal neodkladným opatrením uložiť obom rodičom povinnosť venovať náležitú pozornosť aktívnym pohybovým činnostiam maloletej, ako aj jej riadnemu a zdravému telesnému vývinu v súlade s pokynmi lekára.

23. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobejším nezhodám, prípadne obaja alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upravia sa rodičovské práva a povinnosti. V prejednávanej veci rodičia nevytvárajú harmonické a trvalé životné spoločenstvo, keď ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 20P/190/2013-25 zo dňa 13.11.2013 v spojení s opravným uznesením č. k. 20P/190/2013-29 zo dňa 22.1.2014 a maloletá bola na čas po rozvoze zverená do osobnej starostlivosti matky. Vzťahy medzi rodičmi sú napäté, komunikácia medzi nimi je patoplastická, pričom vzájomné konanie rodičov spôsobuje maloletej distress, maloletá objektívne pociťuje disharmóniu medzi rodičmi. Maloletá má pozitívne citové väzby k obom rodičom, výchova oboch rodičov je podnetná pre zdravý fyzický a psychický vývin maloletej. Maloletá má sedem rokov a navštevuje druhý ročník na základnej škole. Otec sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha rozšírenia jeho styku s maloletou už upraveného rozsudkom dôvodiac, že vymedzené časové obdobie stretávania nerešpektuje záujmy maloletej, konkrétne úroveň starostlivosti o maloletú, jej bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa zdržiava, duševný, telesný a citový vývin maloletej, zdravotný stav maloletej, podmienky na zachovanie identity maloletej a na rozvoj schopností a vláh maloletej.

24. Podľa Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Predpokladá sa, že rodičia svoje deti vychovávajú v zásade na

základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Hlavným účelom styku je, aby zo stal zachovaný vzťah maloletého dieťaťa a rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté deti, na ktoré uvedená situácia pôsobí nepriaznivo. Právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii, a preto nemôže byť v nesúlade s Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

25. Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení neodkladného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej a preto súd prvej inštancie správne rozhodol na základe zistených skutočností. Účelom neodkladného opatrenia je však len dočasná úprava pomerov účastníkov, ktorá zásadne prichádza do úvahy v tých prípadoch, v ktorých sa má napraviť stav akútneho či akútne hroziacich zásahov do práv či oprávnených záujmov účastníka domáhajúceho sa ochrany neodkladným opatrením, teda vtedy, ak by vyčkávanie na rozhodnutie vo veci samej (rozsudkom po riadne vykonanom dokazovaní) mohlo spôsobiť také zmeny vo vzťahu k predmetu konania, či inú ujmu na právach navrhovateľa neodkladného opatrenia, pri ktorých by samotné vedenie konania vo veci samej mohlo už stratiť zmysel, alebo je tu iná závažná príčina, pre ktorú sa javí nevyhnutným pomery určitým spôsobom stabilizovať už pred konečným rozhodnutím. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov, keď vzhľadom na vyššie uvedené zistenia tak možno konštatovať, že situácia v rodine maloletej je stabilizovaná rozhodnutiami vo veci samej o osobnej starostlivosti, o vyživovacej povinnosti i o úprave styku, keď ostatné rozhodnutie vo veci o úprave styku otca s maloletou nadobudlo právoplatnosť bezprostredne pred podaním návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v prejednávanej veci (26 dní), pričom ostatné konanie o úprave styku (vrátane konania o zvýšení výživného) trvalo viac ako dva roky a bolo v ňom vykonané rozsiahle dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so súdom prvej inštancie, že niet žiadneho dôvodu na nariadenie otcom žiadaného neodkladného opatrenia (teda meniť existujúcu úpravu styku), pričom styk otca s maloletou sa v zmysle ostatnej úpravy uskutočňuje dlhodobo už šesť mesiacov, maloletá je navyknutá na časový rámec úpravy styku. V záujme maloletej, jej zdravého fyzického a psychického vývoja, je nepochybne vhodné zabezpečiť možnosť stretávania sa maloletej s jej otcom v pravidelných intervaloch, naďalej rozvíjať a prehĺbovať jej vzťahy s otcom, napriek tomu, že rodičia žijú dlhšiu dobu oddelene. Toto je už zabezpečené ostatným rozhodnutím vo veci samej o úprave styku, ktorý styk bol upravený v širokom rozsahu, zodpovedá dennému režimu maloletej, voľnočasovým aktivitám a je upravený plne v záujme maloletej, zohľadňujúc aj odborné závery vyplývajúce zo znaleckého posudku. Podstata dôvodov otca na nariadenie neodkladného opatrenia i odvolacej argumentácie spočíva v jeho nesúhlase s ostatnými rozhodnutiami súdu vo veci samej o úprave styku s maloletou a podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa otec snaží zvrátiť výsledok posledného (zatiaľ) konania o úprave styku s maloletou. K zmene úpravy styku však môže dôjsť až pri zmene pomerov a následne pri zistení, že nastala zmena pomerov je podstatného charakteru oproti pôvodným okolnostiam.

26. Odvolací súd tak zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že nie sú splnené predpoklady citovaných procesných noriem na to, aby bolo potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov ohľadne styku otca s maloletou tým, že by došlo k jeho rozšíreniu oproti doteraz platnej úprave. Odvolací súd sa preto v plnom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými súdom prvej inštancie v preskúmanom uznesení a znova konštatuje, že v danom prípade je potrebné si uvedomiť, že styk otca s maloletou bol už súdom upravený vzhľadom k nezhode rodičov o tejto otázke, pričom okolnosti, ktoré viedli otca k podaniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia boli súdu (tak súdu prvej inštancie, ako aj odvolaciemu súdu) známe už v čase rozhodovania o ostatnej úprave styku. Rozhodnutie dočasným spôsobom neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej. Inštitút neodkladného opatrenia má zabezpečiť upravované právo nevyhnutným spôsobom, ktorý záver je logickým vzhľadom k zásade rozhodovania o neodkladnom opatrení, že súd nemusí zisťovať pred dočasným rozhodnutím o uvedenom práve všetky rozhodné skutočnosti. Ide o prelomenie zásady rozhodovať na základe zistených skutočností vo veci samej, a to práve vzhľadom na charakter inštitútu neodkladného opatrenia. Neodkladným opatrením sa upravuje styk len v nevyhnutnom rozsahu a nie je ani možné neodkladným opatrením reagovať na každú

zmenu v pomeroch účastníkov. Navyše v prípade navrhovaného neodkladného opatrenia zo strany otca sa už nahrádza (rozširuje) styk upravený rozhodnutím vo veci samej a jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia už postráda charakter naliehavosti a nevyhnutelnosti.

27. Pokiaľ otec odôvodňuje potrebu zmeny styku s maloletou už upraveného už rozhodnutím vo veci samej jej rozšírením tým, že zdravotný stav maloletej súvisiaci s jej obezitou je alarmujúci, odvolací súd má za to, že sa nejedná o takú podstatnú zmenu, ktorá by si vyžadovala zmenu ostatnej úpravy styku, nakoľko táto skutočnosť bola súdu známa už v čase ostatného rozhodovania a v konaní nebolo preukázané také výrazné zhoršenie zdravotného stavu maloletej, ktoré by odôvodňovalo okamžitý zásah súdu. Navyše niet pochybnosti o tom, že ďalšia zmena styku v súčasnej napätej situácii, kedy je maloletá opakovaná vystavovaná poruchovej komunikácii medzi rodičmi, by mohla maloletej privodiť opakovane stres a nepohodu vo vzájomných vzťahoch. Pokiaľ otec poukazuje na potrebu zmeniť miesto odovzdávania maloletej v školskom zariadení, tu odvolací súd poukazuje na dohodu rodičov zo dňa 20.9.2017 o tejto otázke, na ktorú dohodu poukazuje aj sám otec vo svojom odvolaní. Otec v odvolaní tiež poukazuje na skutočnosť, že na výchove maloletej sa podieľa vo väčšej miere aj stará matka zo strany matky. K tomu odvolací súd uvádza, že po rozchode rodičov je prirodzeným javom, že na starostlivosti o maloleté dieťa sa viac podieľajú i ďalší rodinní príslušníci zvlášť za situácie, ak rozvedený rodič žije sám, riadne pracuje a po dobu výkonu zamestnania požiada o pomoc ostatných rodinných príslušníkov pri poskytovaní starostlivosti o maloleté dieťa. V takomto prípade by mal byť rovnako prvoradým záujem dieťaťa a tomu musia ustúpiť i všetky prípadné osobné antipatie medzi rodičmi a všetky prípadné animozity vo vzťahu k ďalším na veci zainteresovaným osobám. Napokon opodstatnená nie je ani odvolacia námietka otca vyjadrujúca nesúhlas s tým, že sa často krát stáva, že maloletú preberá stará matka zo strany matky a nie priamo matka. Je totiž prípustné, aby matka, ktorej bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti poverila (splnomocnila) inú osobu (napr. prarodiča) na odovzdanie maloletej pri začiatku styku otcovi a prevzatie maloletej po ukončení styku od otca, ktorej dôveruje a nie je tým ohrozený záujem maloletého dieťaťa (dieťa osobu pozná a má k nej pozitívny vzťah). Pokiaľ táto osoba odovzdá alebo vyzdvihne maloletú so súhlasom povinného rodiča, t. j. matky, bude sa jednať len o organizačnú zmenu a nie o odovzdanie povinnosti starajúceho sa rodiča tvoriacej súčasť výkonu styku.

28. Za súčasného stavu konania považuje odvolací súd existujúci stav za zachovávajúci tak rodičovské práva otca, ako i potrebnú ochranu záujmov maloletej, za vyhovujúci. Obaja rodičia by si mali uvedomiť, že prvoradým je záujem dieťaťa, ktoré má právo na zachovanie vzťahu s oboma rodičmi a preto je v jeho najlepšom záujme, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia zo strany oboch rodičov a nie v atmosfére pretrvávajúcich nezhôd, rozporov a obviňovania medzi rodičmi. Je preto povinnosťou matky, aby pri výchove maloletej primerane prihliadala aj na miesto otca v živote maloletej a vytvárala podmienky na realizáciu styku, pričom obaja rodičia by mali predovšetkým rešpektovať najmä záujem a potreby maloletej. Rodičia by si mali tiež uvedomiť, že je ich povinnosťou snažiť sa riešiť všetky prípadné nezhody či problémy vo veci styku otca s maloletou vzájomnou komunikáciou, keďže naďalej majú zachované právo dohody o styku otca s maloletou.

29. Odvolací súd zdôrazňuje, že po rozpade rodiny s maloletým dieťaťom nielen etika príbuzenských vzťahov ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto takisto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, niet (ani pri plnom rešpektovaní práv maloletých detí) zákonného, o to menej ústavného právneho dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený (pozri napr. nález Ústavného súdu ČR z 24. septembra 1998, sp. zn. III. ÚS 125/98).

30. Vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o uložení povinnosti rodičom venovať náležitú pozornosť aktívnym pohybovým činnostiam maloletej, ako aj jej riadnemu a zdravému telesnému vývinu v súlade s pokynmi lekára sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odseku 23. preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie, naviac, keď otec sám v odvolaní neuviedol žiadne odvolacie námietky spochybňujúce správnosť preskúmaného rozhodnutia. Navyše súčasťou celého komplexu rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť rodičov o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine), a preto niet žiadneho dôvodu duplicitne ukladať rodičom túto povinnosť, keďže im vyplýva priamo zo zákona.

31. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako vo výroku vecne správne potvrdil.

32. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

33. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).